

Zorgvisie

Blog

views: 9305

17 jul 2015

Laat Odensehuizen tot bloei komen

De zogenoemde Odensehuizen, inloophuizen voor thuiswonende mensen met dementie en hun naasten naar het voorbeeld van het Byhuset in de Deense stad Odense, draaien op minimale middelen en grote inzet van vrijwilligers. Met ondersteuning van publieke middelen zou er veel meer uit te halen zijn.

Maarten Straus (links) en Joris Slaets

Sinds enkele jaren kennen we in Nederland het fenomeen 'Odensehuizen'; inloophuizen voor thuiswonende mensen met dementie en hun naasten. Gezien onze betrokkenheid in het verleden bij deze huizen in Groningen en Amsterdam, was het voor ons een bijzondere ervaring om in juni in het kader van de executive leergang van Leyden Academy het huis te bezoeken dat de inspiratie was voor de Nederlandse Odensehuizen: het Byhuset in de Deense stad Odense. Dit bezoek maakte diepe

indruk en liet zien dat in Nederland nog veel te winnen valt.

Opvallende rust

Het Byhuset blijkt zeer professioneel van opzet, met 28 betaalde werknemers ondersteund door een handjevol vrijwilligers. Het is een statig gebouw met vele huiskamers, oefenruimtes, een binnentuin en een restaurant waar de geur van versgebakken brood je tegemoet komt. In het gebouw is niets op slot. Er heerst een opvallende rust, hoewel in de meeste ruimtes volop activiteiten waren. Geen dwalende mensen in de gangen. Elke ruimte is anders ingericht, geen kil Deens design maar voor de doelgroep herkenbare omgevingen waar ze zich thuis kunnen voelen. En dat lijkt te lukken: het is alsof de fysieke omgeving en de persoonlijke omgang gedragsstoornissen tegengaan. In de gang met aandacht gemaakte fotocollages die het leven van een persoon verbeelden. Het koesteren van de identiteit ondanks de dementie: het gaat hier niet over ziekte, maar over leven. Op de vraag aan onze gastvrouwen waarom het Byhuset een eigen keuken hebben, was het antwoord: "Dan weten we dat het eten goed is en het ruikt zo lekker". In een intiem vertrek staan comfortabele stoelen en een bankje. Hier krijgen mensen handmassages. De tastzin zo activeren is een prachtige vorm van menselijk contact waarnaar ieder mens verlangt, ook mensen met dementie.

Pittige wandelingen

Een in alle opzichten stevige verpleegkundige is duidelijk de baas in huis. Niet vanuit macht of protocollen, maar vanuit haar hart. Zij stelt de indicaties vast en wordt in haar beleid niet gehinderd door allerlei regels en toezichhouders. Zij spreekt niet over dagbesteding maar over training, iets leren, actief blijven. Veel nadruk ligt op lichamelijke oefening; zo worden er pittige wandelingen gemaakt waardoor de conditie van mensen merkbaar verbetert. Geen inspectiebezoeken, geen Kamervragen wanneer er eens iemand valt en iets breekt. Dat gebeurt thuis immers ook. Brandende kaarsen op tafel durven we in Nederland niet aan, hier brengen ze sfeer bij de maaltijd. Een nuchter veiligheidsbeleid met als speerpunten samen actief zijn, leefplezier en aandacht voor

ieders persoonlijke voorkeuren. Het Byhuset is succesvol: het biedt een tweede thuis aan 342 mensen, er staan zo'n veertig mensen op de wachtlijst met een gemiddelde wachttijd van drie tot vier maanden. De financiering komt van de gemeente, mensen betalen alleen een geringe bijdrage voor het eten en drinken.

Enige betaalde kracht

Wat een contrast met de Nederlandse Odensehuizen, die met minimale middelen worden gerund door bevlogen vrijwilligers. Zo neemt de gemeente Amsterdam de huisvesting en de enige betaalde kracht voor haar rekening, verder draait dit Odensehuis volledig op giften en eigen bijdragen. Maar als we de kwaliteit van leven van thuiswonende mensen met cognitieve beperkingen serieus nemen, dan hebben we ook deze voorzieningen serieus te nemen. Iedereen die wel eens een Odensehuis heeft bezocht, kan beamen dat dit grote positieve effecten heeft op de kwaliteit van leven van mensen met dementie, die onze samenleving liever wegzet als zieken waar de zorg voor verantwoordelijk is dan als medemensen met een beperking die niets liever willen dan 'erbij horen'.

Een geringe investering in deze huizen betaalt zich ook in financiële zin terug. Zorgverzekeraars en de samenleving als geheel profiteren als een intramurale opname kan worden uitgesteld omdat iemand fysiek, cognitief en zintuigelijk wordt geactiveerd in plaats van zoet gehouden in de dagbesteding. Mantelzorgers krijgen even lucht zodat ze hun loodzware zorgtaken beter volhouden en hun naaste langer thuis kan blijven wonen.

Oproep aan gemeenten en zorgverzekeraar

We hebben groot respect voor wat onze Odensehuizen presteren. Maar zolang we deze huizen vanuit onze publieke middelen niet beter ondersteunen, kunnen zij hun ware potentieel niet verwezenlijken. Daarmee doen we onszelf en deze kwetsbare mensen tekort. Gemeenten en zorgverzekeraars: help onze Odensehuizen om waardige dochters te zijn van hun trotse Deense moeder.

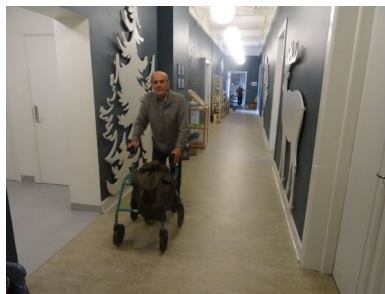
Joris Slaets is directeur van Leyden Academy on Vitality and Ageing en hoogleraar ouderengeneeskunde aan het UMCG

Maarten Straus is directeur Verpleging & Verzorging bij Cordaan

Foto

Het inloophuis voor dementiepatiënten en hun naasten in Odense, Denemarken

Op de gang in het Byhuset van Odense

In een van de ruimtes van het Byhuset wordt geknutseld

Zorgvisie is een uitgave van Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer
Media B.V.
Voorwaarden